

2024/823

6.3.2024

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/823

ze dne 28. února 2024

o mimořádných obchodních opatřeních pro země a území účastníci se procesu stabilizace a přidružení či s tímto procesem spjaté

(kodifikované znění)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Rady (ES) č. 1215/2009 ⁽²⁾ bylo několikrát podstatně změněno ⁽³⁾. Z důvodu srozumitelnosti a přehlednosti by mělo být uvedené nařízení kodifikováno.
- (2) Dohody o stabilizaci a přidružení jsou uzavřeny se všemi účastníky procesu stabilizace a přidružení.
- (3) Otevírání trhu Unie dovozu ze západobalkánských zemí by mělo přispět k procesu politické a ekonomické stabilizace regionu, aniž by mělo pro Unii nepříznivé důsledky.
- (4) Systém autonomních obchodních opatření původně zřízený nařízením Rady (ES) č. 2007/2000 ⁽⁴⁾ poskytuje cennou podporu ekonomik partnerských zemí západního Balkánu.
- (5) Opatření stanovená v tomto nařízení jsou součástí procesu stabilizace a přidružení a jsou odpovědí na zvláštní situaci na západním Balkánu. Tato opatření by neměla předjímat obchodní politiku Unie vůči ostatním třetím zemím.
- (6) V souladu s procesem stabilizace a přidružení, který je založen na dříve přijatém regionálním přístupu a na závěrech Rady ze dne 29. dubna 1997, podléhá rozvoj dvoustranných vztahů mezi Evropskou unií a západobalkánskými zeměmi určitým podmínkám. Poskytnutí autonomních obchodních preferencí je podmíněno dodržováním základních principů demokracie a lidských práv a ochotou dotčených zemí rozvíjet mezi sebou hospodářské vztahy. Poskytnutí prohloubených autonomních obchodních preferencí zemím účastnícím se procesu stabilizace a přidružení by mělo být vázáno na jejich ochotu začít s účinnými hospodářskými reformami a regionální spoluprací, zejména zřizováním zón volného obchodu v souladu s příslušnými standardy Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) a Světové obchodní organizace. Kromě toho by měl být nárok na využívání autonomních obchodních preferencí podmíněn zapojením zvýhodněných zemí do účinné správní spolupráce s Unií s cílem předejít jakémukoli nebezpečí podvodu.
- (7) Obchodní preference mohou být poskytovány pouze zemím a územím, které mají celní správu.

⁽¹⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 20. února 2024.

⁽²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1215/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se zavádějí mimořádná obchodní opatření pro země a území účastníci se procesu stabilizace a přidružení zavedeného Evropskou unií či s tímto procesem spjaté (Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 1).

⁽³⁾ Viz příloha II.

⁽⁴⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2007/2000 ze dne 18. září 2000, kterým se zavádějí mimořádná obchodní opatření pro země a území účastníci se procesu stabilizace a přidružení zavedeného Evropskou unií či s tímto procesem spjaté, kterým se mění nařízení (ES) č. 2820/98 a kterým se zrušují nařízení (ES) č. 1763/1999 a (ES) č. 6/2000 (Úř. věst. L 240, 23.9.2000, s. 1).

- (8) Obchodní opatření podle tohoto nařízení by měla zohlednit skutečnost, že Srbsko a Kosovo * představují oddělená celní území.
- (9) Pro účely postupů týkajících se osvědčení o původu a správní spolupráce by se měla použít příslušná ustanovení nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ⁽⁵⁾ a prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/2447 ⁽⁶⁾.
- (10) Za účelem přijetí ustanovení nezbytných pro uplatňování tohoto nařízení by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o nezbytné změny a technické úpravy přílohy I vyplývající ze změn kódů kombinované nomenklatury a klasifikace integrovaného sazebníku Evropské unie (TARIC), jakož i o nezbytné změny vyplývající z poskytnutí obchodních preferencí na základě dalších dohod mezi Unií a zeměmi a územími uvedenými v tomto nařízení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽⁷⁾. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.
- (11) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení, pokud jde o pozastavení nároku na preferenční zacházení v případě nesplnění určitých podmínek, k vydávání osvědčení o pravosti potvrzujících, že produkty pocházejí z dotčené země nebo dotčeného území a odpovídají definici uvedené v tomto nařízení, a k dočasnému úplnému či částečnému pozastavení opatření stanovených tímto nařízením by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽⁸⁾.
- (12) Je vhodné omezit dobu použitelnosti tohoto nařízení do 31. prosince 2025,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Preferenční zacházení

1. Produkty pocházející z Albánie, Bosny a Hercegoviny, Kosova, Černé Hory, Severní Makedonie a Srbska (dále jen „zvýhodněné strany“), které spadají do kapitol 7 a 8 kombinované nomenklatury, mohou být dováženy do Unie bez množství omezení a opatření s rovnocenným účinkem a s osvobozením od cel a poplatků s rovnocenným účinkem.
2. Na produkty pocházející ze zvýhodněných stran se nadále vztahují ustanovení tohoto nařízení, ve kterých je to výslovně stanoveno. Na uvedené produkty se rovněž vztahuje jakákoli koncese stanovená v tomto nařízení, která je výhodnější než koncese udělená v rámci dvoustranných dohod mezi Unií a uvedenými zvýhodněnými stranami.

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

⁽⁵⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie (Úř. věst. L 343, 29.12.2015, s. 1).

⁽⁶⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/2447 ze dne 24. listopadu 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 343, 29.12.2015, s. 558).

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článek 2

Podmínky nároku na preferenční zacházení

1. Nárok na výhody vyplývající z preferenčního zacházení uvedeného v článku 1 je podmíněn:
 - a) souladem s definicí pojmu „původní produkty“ podle hlavy II kapitoly 1 oddílu 2 pododdílů 4 a 5 nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 a hlavy II kapitoly 2 oddílu 2 pododdílů 10 a 11 prováděcího nařízení (EU) 2015/2447;
 - b) tím, že se zvýhodněné strany zdrží zavádění nových cel a poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz produktů pocházejících z Unie, zvyšování úrovně platných cel nebo poplatků nebo zavádění jakýchkoli dalších omezení;
 - c) zapojením zvýhodněných stran do účinné správní spolupráce s Uní s cílem předejít jakémukoli nebezpečí podvodu a
 - d) tím, že se zúčastněné strany zdrží vážného a soustavného porušování lidských práv, včetně základních pracovních práv, a základních zásad demokracie a právního státu.
2. Aniž jsou dotčeny podmínky stanovené v odstavci 1 tohoto článku, je nárok na preferenční zacházení podle článku 1 podmíněn ochotou zvýhodněných stran začít s účinnými hospodářskými reformami a regionální spoluprací s dalšími zeměmi zapojenými do procesu stabilizace a přidružení, zejména zřizováním zón volného obchodu v souladu s článkem XXIV Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (GATT 1994) a jinými příslušnými předpisy Světové obchodní organizace.

Není-li dodržen první pododstavec, může Rada na návrh Komise přijmout kvalifikovanou většinou vhodná opatření.

3. Nesplňuje-li některá zvýhodněná strana podmínky stanovené v odst. 1 písm. a), b) nebo c), nebo v odstavci 2 tohoto článku, může Komise prostřednictvím prováděcích aktů zcela či částečně pozastavit výhody vyplývající z tohoto nařízení pro dotčenou zvýhodněnou stranu. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 8 odst. 3.

Článek 3

Zemědělské produkty – celní kvóty

1. Pro některé vinařské produkty uvedené v příloze I, které pocházejí ze zvýhodněných stran, se cla platná pro dovoz do Unie pozastavují během období, ve výši, v mezích celních kvót Unie a za podmínek, které jsou uvedeny pro každý produkt a každý původ, stanovených v uvedené příloze.
2. Bez ohledu na jiná ustanovení tohoto nařízení, zejména na článek 10, může Komise vzhledem k obzvláště citlivé povaze trhu se zemědělskými produkty a produkty rybolovu, pokud dovoz zemědělských produktů a produktů rybolovu vážně poškozuje trhy Unie a jejich regulační mechanismy, přijmout vhodná opatření prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 8 odst. 3.

Článek 4

Správa celních kvót

Komise spravuje celní kvóty uvedené v čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení v souladu s hlavou II kapitolou 1 oddílem 1 prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/2447.

Komunikace za tímto účelem mezi členskými státy a Komisí probíhá pokud možno elektronickou cestou.

Článek 5

Přístup k celním kvótám

Každý členský stát zajistí, aby měli dovozci rovný a nepřerušovaný přístup k celním kvótám tak dlouho, jak to umožňuje zůstatek příslušného kvótového objemu.

Článek 6

Přenesení pravomoci

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 7, pokud jde o:

- a) nezbytné změny a technické úpravy přílohy I vyplývající ze změn kódů kombinované nomenklatury a klasifikace integrovaného sazebníku Evropské unie (TARIC);
- b) nezbytné změny vyplývající z poskytnutí obchodních preferencí v rámci jiných dohod mezi Unií a zvýhodněnými stranami;
- c) úplné nebo částečné pozastavení výhod vyplývajících z tohoto nařízení pro dotčenou zvýhodněnou stranu, pokud tato zvýhodněná strana nedodrží čl. 2 odst. 1 písm. d).

Článek 7

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci se svěřuje Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v článku 6 je svěřena Komisi na dobu pěti let od 3. prosince 2013. Komise vypracuje zprávu o přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevyssloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 6 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 6 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevyssloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevyssloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 8

Postup projednávání ve výboru

1. Pro účely článků 2 a 10 je Komisi nápomocen Prováděcí výbor pro západní Balkán. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Pro účely čl. 3 odst. 2 je Komisi nápomocen výbor zřízený čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ^(*). Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011.
3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 9

Spolupráce

Členské státy a Komise úzce spolupracují k zajištění toho, aby toto nařízení, zejména čl. 10 odst. 1, bylo dodržováno.

Článek 10

Dočasné pozastavení

1. Pokud Komise usoudí, že existují dostatečné důkazy o podvodu nebo o neposkytnutí správních spolupráce potřebné k ověření dokladu o původu nebo že vývoz do Unie vzrostl výrazně nad běžnou úroveň produkčních a vývozních kapacit nebo že zvýhodněné strany nedodržují čl. 2 odst. 1 písm. a), b) nebo c), může přijmout opatření k úplnému nebo částečnému pozastavení úpravy stanovené tímto nařízením na dobu tří měsíců, za předpokladu, že nejprve:
 - a) uvědomí Prováděcí výbor pro západní Balkán;
 - b) vyzve členské státy, aby přijaly nezbytná preventivní opatření na ochranu finančních zájmů Unie nebo k zajištění dodržování čl. 2 odst. 1 zvýhodněnými stranami;
 - c) zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení o tom, že existuje důvodná pochybnost o používání preferenčního zacházení nebo o dodržování čl. 2 odst. 1 dotčenou zvýhodněnou stranou, jež mohou zpochybnit její právo na další využívání výhod přiznaných tímto nařízením.

Opatření uvedená v prvním pododstavci tohoto odstavce se přijímají prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 8 odst. 3.

2. Na konci období pozastavení výhod rozhodne Komise buď ukončit dočasné opatření týkající se jejich pozastavení, nebo prodloužit platnost opatření týkajícího se jejich pozastavení v souladu s odstavcem 1.

Článek 11

Zrušení

Nařízení (ES) č. 1215/2009 se zrušuje.

^(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu (Úř. věst. L 83, 27.3.2015, s. 16).

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III.

Článek 12

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se do 31. prosince 2025.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 28. února 2024.

Za Evropský parlament
předsedkyně
R. METSOLA

Za Radu
předseda
M. MICHEL

PŘÍLOHA I

Týkající se celních kvót uvedených v čl. 3 odst. 1

Bez ohledu na pravidla pro výklad kombinované nomenklatury se popis produktů považuje pouze za orientační a působnost preferenčního režimu se v rámci této přílohy určuje rozsahem kódů KN. Je-li před kódem KN uvedeno „ex“, určuje se působnost preferenčního režimu současně rozsahem kódu KN a odpovídajícím popisem.

Pořadové číslo	Kód KN	Popis	Roční objem kvóty ⁽¹⁾	Zvýhodněné strany	Celní sazba
09.1530	ex 2204 21 94 ex 2204 21 95 ex 2204 21 96 ex 2204 21 97 ex 2204 21 98 ex 2204 22 93 ex 2204 22 94 ex 2204 22 95 ex 2204 29 93 ex 2204 29 94 ex 2204 29 95	Víno z čerstvých hroznů, o skutečném objemovém obsahu alkoholu nepřesahujícím 15 % obj., jiné než šumivé víno	30 000 hl	Albánie ⁽²⁾ , Bosna a Hercegovina ⁽³⁾ , Kosovo ⁽⁴⁾ , Černá Hora ⁽⁵⁾ , Severní Makedonie ⁽⁶⁾ , Srbsko ⁽⁷⁾ .	Osvobození

⁽¹⁾ Jediný celkový objem na celní kvótu, k němuž mohou být přičteny dovozy pocházející ze zvýhodněných stran.

⁽²⁾ Přístup k této celkové celní kvótě, pokud jde o vína pocházející z Albánie, závisí na předchozím vyčerpání obou jednotlivých celních kvót stanovených v protokolu o víně uzavřeném s Albánií. Tyto jednotlivé celní kvóty jsou otevřeny pod pořadovým číslem 09.1512 a 09.1513.

⁽³⁾ Přístup k této celkové celní kvótě, pokud jde o vína pocházející z Bosny a Hercegoviny, závisí na předchozím vyčerpání obou jednotlivých celních kvót stanovených v protokolu o víně uzavřeném s Bosnou a Hercegovinou. Tyto jednotlivé celní kvóty jsou otevřeny pod pořadovými čísly 09.1528 a 09.1529.

⁽⁴⁾ Přístup k této celkové celní kvótě, pokud jde o vína pocházející z Kosova, závisí na předchozím vyčerpání obou jednotlivých celních kvót stanovených v protokolu o víně uzavřeném s Kosovem. Tyto jednotlivé celní kvóty jsou otevřeny pod pořadovými čísly 09.1570 a 09.1572.

⁽⁵⁾ Přístup k této celkové celní kvótě v případě vína pocházejícího z Černé Hory, pokud jde o produkty kódu KN 2204 21, závisí na předchozím vyčerpání jednotlivé celní kvóty stanovené v protokolu o víně uzavřeném s Černou Horou. Tato jednotlivá celní kvóta je otevřena pod pořadovým číslem 09.1514.

⁽⁶⁾ Přístup k této celkové celní kvótě, pokud jde o vína pocházející ze Severní Makedonie, závisí na předchozím vyčerpání obou jednotlivých celních kvót stanovených v dodatkovém protokolu o víně uzavřeném se Severní Makedonií. Tyto jednotlivé celní kvóty jsou otevřeny pod pořadovými čísly 09.1558 a 09.1559.

⁽⁷⁾ Přístup k této celkové celní kvótě, pokud jde o vína pocházející ze Srbska, závisí na předchozím vyčerpání obou jednotlivých celních kvót stanovených v protokolu o víně uzavřeném se Srbskem. Tyto jednotlivé celní kvóty jsou otevřeny pod pořadovými čísly 09.1526 a 09.1527.

PŘÍLOHA II

Zrušené nařízení a seznam jeho následných změn

Nařízení Rady (ES) č. 1215/2009 (Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 1).	
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1336/2011 (Úř. věst. L 347, 30.12.2011, s. 1).	
Nařízení Rady (EU) č. 517/2013 (Úř. věst. L 158, 10.6.2013, s. 1).	pouze čl. 1 odst. 1 písm. n) pátá odrážka a bod 16.5 přílohy
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1202/2013 (Úř. věst. L 321, 30.11.2013, s. 1).	
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2423 (Úř. věst. L 341, 24.12.2015, s. 18).	
Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1464 (Úř. věst. L 209, 12.8.2017, s. 1).	
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2172 (Úř. věst. L 432, 21.12.2020, s. 7).	

PŘÍLOHA III

Srovnávací tabulka

Nařízení Rady (ES) č. 1215/2009	Toto nařízení
Články 1 a 2	Články 1 a 2
Čl. 3 odst. 1	Čl. 3 odst. 1
Čl. 3 odst. 4	Čl. 3 odst. 2
Článek 5	Článek 4
Článek 6	Článek 5
Článek 7	Článek 6
Čl. 7a odst. 1, 2 a 3	Čl. 7 odst. 1, 2 a 3
–	Čl. 7 odst. 4
Čl. 7a odst. 4	Čl. 7 odst. 5
Čl. 7a odst. 5	Čl. 7 odst. 6
Čl. 8 odst. 1 a 2	Čl. 8 odst. 1 a 2
Čl. 8 odst. 4	Čl. 8 odst. 3
Článek 9	Článek 9
Čl. 10 odst. 1	Čl. 10 odst. 1
Čl. 10 odst. 3	Čl. 10 odst. 2
Články 11 a 12	Články 11 a 12
Příloha I	Příloha I
Příloha III	–
Příloha IV	–
–	Příloha II
–	Příloha III